

Mevrouw H. Drenth – de Boer
De Weech 36
8405 GN LUXWOUDE

Datum 29 september 2021
Kenmerk RHO-NOLUX
Projectnr. 21018
Betreft **Nader onderzoek Wet natuurbescherming –
Ontwikkeling Hegedyk 48 te Luxwoude**

BUREAU FAUNAX
Tijnjedyk 89
8936 AC Leeuwarden
+316 83 77 25 48
info@faunax.nl
www.faunax.nl

Geachte mevrouw Drenth- de Boer,

Op 16 december 2020 hebben we het verzoek gekregen om ecologisch nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw, vleermuizen en leefgebied van waterspitsmuis en grote modderkruiper in het plangebied Hegedyk 48 te Luxwoude. Dit nader onderzoek is uitgevoerd conform de systematiek van het Vleermuisprotocol 2021 en de inventarisatieprotocollen van BIJ12. Middels deze briefnotitie wil ik u graag op de hoogte brengen van de resultaten van dit onderzoek.

Tijdens het nader onderzoek zijn geen jaarrond beschermde nesten van huismussen en gierzwaluwen, geen verblijfplaatsen van vleermuizen en geen leefgebied van waterspitsmuis en grote modderkruiper aangetroffen. Negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden op bovengenoemde soorten kunnen daarom worden uitgesloten. Voor de voortgang van het project betekent dit, dat er vanuit de Wet natuurbescherming (Wnb) geen vervolgstappen (ontheftingsaanvraag) nodig zijn. Met inachtneming van de randvoorwaarden benoemd in de ecologische quickscan (werken buiten het broedseizoen en het naleven van de zorgplicht, zie rapport 20197), kunnen de werkzaamheden doorgang vinden. Ik hoop u zo voldoende te hebben geïnformeerd. U kunt uiteraard altijd met vragen bij ons terecht.

Met vriendelijke groet,

Angela Wieringa

Bureau FaunaX

© Bureau FaunaX. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding: Bureau FaunaX (2021). Briefrapportage nader onderzoek Wet natuurbescherming – Rho Adviseurs – Ontwikkeling Hegedyk 48 te Luxwoude, september 2021. Rapport 21018, Bureau FaunaX, Leeuwarden.

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau FaunaX heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer deze rapportage, op wat voor manier dan ook, wordt aangepast en/of aangevuld door een partij anders dan Bureau FaunaX, verliest deze rapportage zijn validiteit en geldigheid. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponeed bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

Methodiek

Huismus

Het onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van de huismus is uitgevoerd conform de onderzoeksmethoden van het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017). Dit onderzoek heeft plaatsgevonden aan de hand van twee veldbezoeken (tabel 1) in de periode 1 april – 15 mei 2021 met een tussenliggende periode van minimaal tien dagen. De veldbezoeken zijn afgelegd onder goede weersomstandigheden, zonder regen, harde wind en/of te koude temperaturen. De volgende waarnemingen van territoriale of nest-indicerende huismussen hebben gediend als criteria voor het vaststellen van de aanwezigheid van verblijfplaatsen:

- De aanwezigheid van een territoriaal (zingend) mannetje op een goed zichtbare locatie als bijvoorbeeld een dakgoot of schoorsteen, dan wel de aanwezigheid van een paartje met balts, paring of ander gedrag dat wijst op de aanwezigheid van een nestplaats. Aan de hand van dergelijke waarnemingen kan worden aangetoond dat er in de directe nabijheid een nest aanwezig is, maar zal de exacte locatie hiervan vaak niet bekend zijn.
- Een nest-indicatieve waarneming: het nest zelf is vaak niet zichtbaar, wel kan een nestlocatie worden afgeleid aan de hand van een bezoek van een oudervogel aan de waarschijnlijke nestlocatie, de aanwezigheid van vogels met nestmateriaal, in- of uitvliegende vogels met voedsel of ontlastingspakketjes, hoorbaar bedelende jongen vanuit de nestlocatie.

Tabel 1. Details nader onderzoek verblijfplaatsen huismus.

Ronde	Datum	Weersomstandigheden
1	26-4-2021	7°C, 3 BFT NO, half bewolkt
2	13-5-2021	15°C, 2 BFT N, half bewolkt

Gierzwaluw

Het onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gierzwaluwen is uitgevoerd conform het inventarisatieprotocol van het Netwerk Groene Bureaus (BIJ12, 2017). Het onderzoek heeft bestaan uit een territoriumkartering in de periode tussen 1 juni (voor deze datum zijn nog niet alle broedvogels aanwezig) en 15 juli. In deze periode zijn in het plangebied drie onderzoekrondes (tabel 2) uitgevoerd, met een tussenliggende periode van minimaal tien dagen. Minimaal één van de onderzoek rondes is uitgevoerd tussen 20 juni en 7 juli, wanneer de kans op de aanwezigheid van jongen het grootst is. De veldbezoeken vonden steeds tegen zonsondergang plaats (over het algemeen tussen circa 21:00 en 22:30 uur), wanneer de kans op het invliegen van vogels het grootst is en zoveel mogelijk onder gunstige weersomstandigheden, bij droog weer en met weinig wind. Een telling bij langdurig koud en nat weer is zinloos: de broedvogels zijn dan elders of zitten stil op het nest.

Bij de onderzoeksrondes is gelet op gedrag dat indicierend is voor broedende vogels, zoals door het plangebied vliegende groepjes gierende dieren met vluchten op dakgoot-, nok- en huishoogte en (vooral) bezoeken aan de waarschijnlijke nestplaats door invliegende dieren. Bij het observeren van deze laatste groep is rekening gehouden met de aanwezigheid van *bouncers*, niet-broedende vogels die roepend op een potentiële nestplaats aanvliegen en even hiervoor blijven hangen of deze kort aantikken zonder naar binnen te vliegen. In het geval van de aanwezigheid van een bezette nestlocatie roept dit vaak een reactie op van de aanwezige broedvogel(s), derhalve vormt dit gedrag van *bouncers* een goede manier om verblijfplaatsen op te sporen.

Briefrapportage Nader Onderzoek Luxwoude

Tabel 2. Details veldbezoeken gierzwaluw.

Ronde	Datum	Begin- en eindtijd	Weersomstandigheden
1	9-6-2021	21:00 – 22:30 uur	Helder 18 °C 2 BFT, N
2	22-6-2021	21:00 – 22:30 uur	Half bewolkt 14 °C 3 BFT, N
3	8-7-2021	21:00 – 22:30 uur	Half bewolkt 19 °C 2 BFT, NW

Vleermuizen

Het onderzoek naar vleermuizen heeft bestaan uit een onderzoek naar de aanwezigheid van paar- en kraamverblijfplaatsen en is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2021 (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus & Zoogdierverseniging, 2021). In totaal heeft dit onderzoek bestaan uit vier onderzoeksronden tijdens de kraamperiode (15 mei – 15 juli, met minimaal 10 dagen tussen de bezoeken, waarvan minimaal één een ochtendbezoek) en de paarperiode (15 augustus – 1 oktober, met minimaal 10 dagen tussen de bezoeken) (tabel 3). Hierbij is naast de aanwezigheid van vleermuizen ook gelet op de aanwezigheid van sporen van andere beschermde diersoorten, zoals *kerkuil*.

Afhankelijk van de soort verblijven vleermuizen in bomen (zoals rosse vleermuis, watervleermuis, bosvleermuis en franjestaart), in gebouwen (gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis) of zowel in bomen en gebouwen (ruige dwergvleermuis, grootoorvleermuis en baardvleermuis). De meeste soorten maken gebruik van een netwerk van verblijfplaatsen.

Het onderzoek heeft zich specifiek gericht op die soorten waarvan mag worden aangenomen dat ze in gebouwen (kunnen) verblijven. Alle rondes zijn onder gunstige weersomstandigheden uitgevoerd. Voor de determinatie van vleermuizen is gebruik gemaakt van een batdetector van het type D240X Petterson met opnameapparatuur met zowel heterodyne als vertraagde opnamemogelijkheden. De sonargeluiden zijn geanalyseerd met gespecialiseerde software (programma 'Batsound'). Daarnaast is er gebruik gemaakt van een verrekijker en een lichtsterke zaklamp.

Tabel 3. Details veldbezoeken vleermuizen.

Ronde	Datum	Begin- en eindtijd	Zon op/onder	Weersomstandigheden
Kraam 1	9-6-2021	22:00 - 0:00 uur	22:00 uur	17°C, 2 BFT NO, Helder
Kraam 2	29-6-2021	3:13 - 5:13 uur	5:13 uur	16°C, 2 BFT N, Bewolkt
Paar 1	30-8-2021	20:29 - 22:29 uur	20:29 uur	17°C, 3 BFT N, Helder
Paar 2	20-9-2021	19:39 - 21:39 uur	19:39 uur	14°C, 2 BFT NO, Half bewolkt

Waterspitsmuis en grote modderkruiper

Het onderzoek naar de aanwezigheid van waterspitsmuis en grote modderkruiper binnen het plangebied is uitgevoerd aan de hand van environmental DNA (eDNA) onderzoek (bron: Datura). Het veldwerk voor dit onderzoek is uitgevoerd op 8 juli 2021. Deze methode is gebaseerd op het feit dat alle in het water levende dieren via feces, huidcellen en urine DNA in het water achterlaten en hiermee traceerbaar zijn zonder dat er verstoring van de soort plaatsvindt. Bij het eDNA onderzoek is een filtertechniek gebruikt. Er zijn 20 schepjes water verzameld verspreid over de sloot. Deze 20 schepjes water vormen samen één sample van een ongeveer een liter water. Door deze liter water vervolgens te filteren blijft er in het filter een geconcentreerd monster achter. Het watermonster is vervolgens in het lab geanalyseerd op de aanwezigheid van genetisch materiaal van in dit geval waterspitsmuis én grote modderkruiper. De analyse wordt uitgevoerd aan de hand van real-time Quantitative PCR (qPCR). Bij de analyse worden 12 replica's gebruikt om de detectiekans te verhogen en de kans op valse negatieven als gevolg van bijvoorbeeld inhiberende stoffen te verlagen (bron: Datura).

Resultaten

Tijdens het huismusonderzoek zijn er geen nestplaatsen van huismus binnen het plangebied aangetroffen, alleen een foeragerende huismus.

Tijdens het gierzwaluwonderzoek zijn er geen gierzwaluwen nestplaatsen aangetroffen binnen het plangebied. De enige waarnemingen van gierzwaluwen waren hoog overvliegende gierzwaluwen zonder binding met het plangebied.

Ten tijde van de bezoeken voor het vleermuizenonderzoek zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied aangetroffen. Er zijn tijdens de bezoeken alleen foeragerende gewone en ruige dwergvleermuizen en langs vliegende Rosse vleermuizen en laatvliegers waargenomen zonder verdere binding met het plangebied. Er zijn indicaties van verblijfplaatsen van onder andere gewone dwergvleermuis waargenomen bij de naastgelegen woning(en). Daarnaast dient de bomenrijen langs de straat Hegedyk als onderdeel van een vliegroute/ foerageergebied voor laatvlieger, gewone en ruige dwergvleermuis.

Bij het nader onderzoek naar de aanwezigheid van waterspitsmuis en grote modderkruiper binnen het plangebied is het eDNA-monster negatief bevonden voor beide soorten. Hieruit kan worden geconcludeerd dat het plangebied geen onderdeel is van het leefgebied van waterspitsmuis en grote modderkruiper.

Vervolgstappen

Op grond van het uitgevoerde nader onderzoek kan de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismus, gierzwaluw, verblijfplaatsen van vleermuizen en het leefgebied van waterspitsmuis en grote modderkruiper binnen het plangebied van Hegedyk 48 te Luxwoude worden uitgesloten. Nadere vervolgstappen (ontheftingsaanvraag) zijn niet van toepassing. Het verdient de opmerking dat er wel rekening gehouden dient te worden met de zorgplicht en de broedperiode van vogels waarvan de nesten geen jaarronde bescherming genieten, maar wel beschermd zijn tijdens deze periode, zoals benoemd in rapport 20197. Afhankelijk van de soort en meteorologische omstandigheden loopt de broedperiode van 15 maart tot 15 juli. Sommige soorten kunnen echter eerder of het jaar broeden. Een broedgeval is altijd beschermd. Wanneer hier rekening mee gehouden wordt kunnen de werkzaamheden vanuit de natuurwetgeving gezien doorgang vinden.

- De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismus en gierzwaluw, verblijfplaatsen van vleermuizen en het leefgebied van waterspitsmuis en grote modderkruiper binnen het plangebied kan op basis van het uitgevoerde nader onderzoek worden uitgesloten. Er hoeft geen ontheffing aan de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.
- Uitvoering buiten de broedperiode: Tijdens de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de zorgplicht en de broedperiode van vogels waarvan de nesten geen jaarronde bescherming genieten, maar wel beschermd zijn tijdens deze periode. Afhankelijk van de soort en meteorologische omstandigheden loopt deze periode van 15 maart tot 15 juli. Sommige soorten kunnen echter eerder of het jaar broeden. Een broedgeval is altijd beschermd.